

TEST 'T!

Bent u goed op de hoogte van het aflamseizoen?

Het aflamseizoen komt er weer aan. De hoogste tijd dus om u het vuur na aan de schenen te leggen over alles rondom aflammeren. We proberen uw kennis drie keer per jaar bij te spijkeren, maar wat blijft daarvan hangen? Test 't nu!

1

De lammeren vertonen slapte in de achterhand. Welke van de genoemde aandoeningen komt in aanmerking?

- A Zwoegerziekte (visna)
- B Algehele slapte
- C Kopergebrek
- D Cerebrocorticale necrose of hersenschorsversterf

2

Lammeren hebben antistoffen nodig om zich te kunnen beschermen tegen allerlei ziekteverwekkers. Deze antistoffen halen ze uit de biest. Wanneer moeten ze de eerste biest binnenkrijgen?

- A Zo snel mogelijk
- B Binnen 8 uur
- C Binnen 24 uur
- D Binnen 48 uur

3

U wordt geconfronteerd met abortus. Wat is van belang?

- A Wetgeving
- B Risico op zoönosen
- C Insturen van vrucht en nageboorte
- D A, B en C kloppen allemaal

4

Hoe biedt u in het geval van een abortus het beste materiaal aan voor pathologisch onderzoek?

- A U stuurt zowel de nageboorte als de vrucht in en zorgt dat het materiaal zo vers mogelijk is
- B U vriest de nageboorte en vrucht in om het materiaal vers te houden en stuurt het dan in
- C Alleen het insturen van de vrucht is voldoende
- D Alleen het insturen van de nageboorte is voldoende

Antwoorden:
1: C, 2: A, 3: D, 4: A

GOED VOORBEREID HET AFLAMSEIZOEN IN

Laat u niet verrassen

Het voorjaar staat weer voor de deur en dat betekent lammetjes in de wei. Een prachtig gezicht, maar voor de meeste houders breekt hiermee ook weer een stressvolle en spannende periode aan. Natuurlijk is geen enkel jaar hetzelfde, maar een goede voorbereiding vermindert de kans op verrassingen.

De voorbereiding op het aflammerseizoen begint feitelijk al bij het plannen van het dekseizoen. Bij het maken van deze planning bepaalt u het moment en lengte van de aflammerperiode, de selectie van de ooiën, de conditie van de ooiën en natuurlijk de ramkeuze. Hoe het dekseizoen vervolgens verloopt is altijd weer afwachten. Maar die tijd is geweest en de situatie is nu zoals die is. Er zijn nog genoeg zaken waar u de komende tijd mee aan de slag kunt.

De ooi in topconditie

Zo is voeding tijdens de dracht een heel belangrijke sturingsfactor voor het geboorteverloop en zelfs voor de periode die daarop volgt. Het rantsoen bepaalt grotendeels de overlevingskans van het embryo tot aan de geboorte, de aflammerconditie van de ooi, de uitval door stofwisselingsziektes en voedingsstoornissen en de biest- en melkproductie. Daarnaast heeft het een grote invloed op het geboortegewicht en de verdere ontwikkeling van lammeren tot het spenen. In verband met een verhoogd risico op de ontwikkeling van een vaginaprolaps, slepende melkziekte, scheuren van het middenrif en geboorteproblemen is het belangrijk dat ooiën niet te vet zijn rondom aflammeren. Hoewel niet ideaal, de conditie van te vette ooiën kan het best in het begin en eventueel halverwege de dracht nog worden bijgeschaafd. Tijdens deze periode kan een ooi probleemloos tot ongeveer tien procent van haar lichaamsgewicht verliezen. Als voorbeeld kan een ooi met een conditiescore tussen de 4.0 en 5.0, op een schaal van 1 tot 5, probleemloos een half tot een heel punt afvallen.

Energie voor de laatste loodjes

In het laatste deel van de dracht verandert de energiebehoefte van de ooi; de ontwikkeling van de vruchten vraagt nu meer energie dan de ooi door middel van voeding kan opnemen. Zeker wanneer dieren niet worden bijgevoerd met kuil of hooi is het advies om meerling dragende ooiën, afhankelijk van hun conditie, de laatste zes weken wat krachtvoer bij te voeren. Ooiën met een eenling kunnen eventueel vanaf vier weken worden bijgevoerd. Een veelgehoorde gedachtegang is dat men bang is dat de lammeren dan te groot worden, echter het gaat maar om een relatief kleine hoeveelheid krachtvoer die in de vraag naar energie en eiwit moet voorzien. In het laatste stadium van de dracht is de placenta al grotendeels ontwikkeld en daarmee indirect ook de grootte van het lam. Bijvoeren zal geen groot effect hebben op de grootte van de lammeren, maar kan juist bijdragen aan een betere vitaliteit van de lammeren.

Uierontwikkeling

De ooi heeft in het laatste stadium van de dracht ook voldoende energie nodig voor de ontwikkeling van het uierweefsel om na de geboorte kwalitatief goede biest en voldoende melk te kunnen produceren. Deze biest is erg belangrijk om lammeren goed op te laten starten. Door ooiën te vaccineren tegen clostridium kunt u specifieke antilichamen meegeven aan de lammeren om problemen tijdens de opfok zoveel mogelijk te voorkomen.

Vitamine D

Schape zijn vanwege de zachte wintermaanden de laatste jaren vaak afhankelijk van wintergras. Dit bevat echter weinig vitamine D, terwijl ze dat wel nodig hebben voor de calciumhuishouding. Het bijvoeren van slechts een beetje hooi kan voorkomen dat de dieren melkziekte ontwikkelen.

Evalueer de voorbereiding

Om te controleren of de voeding tijdens de dracht optimaal was, is het aan te raden om een aantal kengetallen te verzamelen en goed te noteren. Denk hierbij aan doodgeboortes, lammersterfte, geboortegewicht, biestkwaliteit en problemen rondom aflammen. Doe dit op een vaste plek zodat u notities makkelijk kunt bijhouden en bovenal volgend jaar ook weer kunt terugvinden.

Hoe goed u ook bent voorbereid, er gebeurt vaak ieder jaar wel wat. Hoe frustrerend het ook is; het zijn ook de charmes van de lammerij. Voor u het weet bent u dat allemaal weer vergeten en zijn uw ooiën weer gedekt. Heel veel succes!

CHECKLIST AFLAMMEREN

Een aflammerlocatie die in orde is voordat het eerste lam geboren wordt werkt wel zo prettig. Zorg er daarom voor dat alles gereed is en dat alle benodigheden voor het aflammen en de verdere verzorging in huis zijn, want zoals u weet worden niet alle lammeren geboren tussen negen en vijf.

- *Ontsmettingsmiddel*
- *Glijmiddel*
- *Handschoenen*
- *Verlostouwtje*
- *Schone naalden en spuiten*
- *Eventuele benodigde medicatie zoals beschreven in uw bedrijfsbehandelplan*
- *Jodiumtinctuur voor navelontsmetting (bij voorkeur 10 procent)*
- *Lammersondes*
- *Alternatieve biest (runderbiest, kunstbiest)*
- *Warmtelamp*
- *Warm water of waterkoker*
- *Weegschaal*
- *Krammetjes en tang voor correctie entropion*
- *Schone aflamlocatie*
- *Voldoende schone losse hekjes voor het maken van aflamhokjes*
- *Genoeg schone emmers voor voer, water en overig gebruik*
- *Registratieprotocol*

